

A. At respektere og forbedre forskellige menneskers menneskerettigheder

Man er nødt til at forstå forskellige gruppers menneskerettigheder og beskytte dem. Disse rettigheder oplyser os om, hvad vi eventuelt må, skal og ikke må gøre ved andre – og omvendt hvad vi må forvente af andre i deres adfærd over for os. Der ligger en udfordring i at forene modstridende rettigheder, for eksempel børns rettigheder i forhold til voksnes, med hensyn til religionsfrihed. Et tilsvarende punkt kunne være, hvordan man afgør, hvilke principper der skal gælde for en fordelingsretfærdighed. Dette er ekstremt betydningsfuldt, hvis man skal afgøre, hvordan samfund reagerer på diversitet i deres befolkninger, og især i forhold til hvordan de opfører sig over for dem, der er dårligst stillede – og især over for børn.

B. At udvikle inkluderende samfund og et globalt fællesskab

I denne bog vil jeg gerne udvide perspektivet for inkluderende undervisning fra dens fokus på specialundervisningsbehov, der har med særlige vanskeligheder eller handicap at gøre, til at omfatte alle elever. Jeg vil især komme med overvejelser over andre kilder til vanskeligheder, handicap og marginalisering, såsom køn (i nogle lande), fattigdom, sprog, etnicitet og religiøs mindretalsstatus.

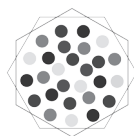
For at forfølge disse to mål vil jeg gennem hele bogen overveje 19 principper, der griber ind i hinanden:

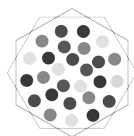
1. Når man skal beslutte sig for, hvilke principper for fordelingsretfærdighed der bør gælde, er det ekstremt vigtigt at afgøre, hvordan samfund reagerer på forskelle hos deres borgere, og især hvordan de opfører sig over for dem, der er mindre godt stillede – og især over for børn.
2. Man er nødt til at se diversitet ud fra et økologisk perspektiv. Barnet påvirkes af komplekse interaktioner mellem samfundsmæssige faktorer og faktorer i lokalsamfundet, i familien, skolen og klasseværelset. Tilsvarende bør interventioner tage højde for netop disse faktorer, og hvordan man kan få ”enderne til at mødes”. Noget, man her også bør overveje, er, at selvom samfundet og dets instrumenter, herunder skoler, bærer et stort ansvar for, hvad børn lærer, bidrager de også selv på afgørende vis i denne proces. Børn er aktive konstruktører af viden og er i et vist omfang i stand til selv at drive deres egen læring.

3. Opfattelser af diversitet varierer med tid og sted. Forskelle opfattes forskelligt i forskellige lande og på forskellige historiske tidspunkter. Tids- og steds kontekster spiller ind på, hvordan diversiteter bliver konstrueret socialt set, og hvilke former for konkurrerende sociale kræfter der måtte være virksomme i sådanne kampe.
4. Der er brug for at finde en balance mellem ensartethed og diversitet. Hvor når kommer accepten af eller tilskyndelsen til diversitet til at true et sammenhængende samfunds tekstur – eller en sammenhængende skole eller klasseværelse? Omvendt kan forhåbningen om en social sammenhængskraft få den intenderede eller utilsigtede konsekvens, at den marginaliserer dem, der er anderledes? At få bugt med denne spænding mellem centrifugale (væk fra centrum) og centripetale (mod centrum) kræfter vil være en fortsat udfordring for regeringer, skoleforvaltninger, ledere og lærere.
5. Teorien om interessetilnærmelse kan være med til at forklare skift i adfærd og politik. Selvom den giver værdifuld indsigt i den måde, forandringer foregår på, bør de ikke ses som enten ufejlbarlige eller altomfattende.
6. Man er nødt til at gøre sig overvejelser over, hvordan forskellige kategorier af forskellighed lapper ind over hinanden. Det enkelte menneskes identitet er sammensat af forskellige kombinationer og permutationer af kategorier. For eksempel er der klar evidens for, at overlap mellem etnicitet, køn og klasse spiller ind på præstationer. På lignende vis spiller evner/mangel på evne sammen med køn, klasse og etnicitet.
7. Man er nødt til at overveje de mangfoldige faktorer, der alene eller i en kombination giver anledning til menneskelige forskelle. Disse inkluderer faktorer som evolution, globalisering, fattigdom, geografi, genetik, neuroscience, miljønedbrydelse, kulturelle værdier, konflikter, katastrofer, socialisation, politik, neoliberalisme, teknologi, ressourcer, forældreskab, kost, xenofobi og uddannelse.
8. Mennesker er genetisk set ens. Selvom den genetiske variation på tværs af grupper af mennesker er temmelig lille, kan en betydelig variation i uddannelsesmæssige præstationer forklares af genetiske faktorer.
9. Man er nødt til at anlægge et udviklingsmæssigt perspektiv på diversitet. Menneskelig variation kan i det mindste til dels forklares ud fra det faktum, at vi som art har koloniseret stort set hvert eneste landområde på jordens overflade, og at hvert af disse forskellige miljøer har formet vores psykologiske udformning og fortsætter med at gøre det.

10. Mange forskelligheder er små, selv når de statistisk set er signifikante. Samtidig med at mange af de opdagelser, jeg vil præsentere i denne bog, refererer til statistisk set signifikante forskelle inden for forskellige kategorier, er det vigtigt at huske den praktiske signifikans af sådanne forskelligheder. I den forbindelse er det ligeledes vigtigt at huske, at der findes betragtelige forskelle inden for de forskellighedskategorier, der bliver taget op.
11. Økonomiske overvejelser melder sig, når man vil prøve at forstå forskellige vanskeligheder eller handicap, herunder når man forsøger at finde ud af, hvordan de opstår, og når man skal afgøre, hvordan man behandler dem.
12. Uddannelse bør betragtes som et mangelaget og mangefacetteret begreb, der kræver overvejelser over sådanne ting som forældrevalg, et økologisk syn på forskellighed, inkluderende undervisning og evidensbaseret pædagogik.
13. Børn, der kommer fra baggrunde, som klassemæssigt, kønsligt, kulturelt og religiøst afviger fra skolers fremherskende normer og forventninger, kan blive stillet meget ulige. Det fører os til overvejelser over kulturel og social kapital, hegemoni og kritisk pædagogik.
14. Professionelle inden for uddannelse bør trække på en evidensbaseret pædagogik. Lærere over hele verden forventes i stadig stigende grad at trække på forskning, når de planlægger, implementerer og evaluerer deres undervisning. Denne bog vil i vidt omfang bygge på indsamlingen og fortolkningen af såvel empirisk som teoretisk evidens, der relaterer sig til forskellige kategorier af diversitet.
15. Når vi skal planlægge elever med vanskeligheders (og andres) fremtid, er vi nødt til at tage hensyn til, at vi lever i en verden af ”disruptive teknologier”. Fremskridt inden for computere og andre områder betyder, i bedste fald, at nogle jobs vil bestå, men vil undergå betydelige omformninger, mens, i værste fald, nogle helt vil forsvinde.
16. IKT vil i stadig stigende omfang spille ind i forhold til, hvad, hvor og hvordan vi underviser, men ikke alle børn er i en position, hvor de kan drage fordel af den. Det er beklageligt, for forskning bekræfter i stigende grad, at teknologibaserede lærings- og vurderingssystemer har potentiale til at motivere alle elever og give dem mulighed for, uanset baggrund, at præstere.

17. I stedet for at forsøge at tilpasse uddannelsesindsatser til brede kategorier af diversitet vil det være meget bedre fremover at individualisere, eller som nogle kalder det, ”personalisere”. Fokus bør derfor ligge på det unikke ved det enkelte menneske.
18. Et universelt design for læring fokuserer på måder at give alle elever kognitivt såvel som fysisk adgang til curriculum, vurdering og pædagogik på. Det gælder alle afskygninger af uddannelse: fra curriculum, til vurdering over pædagogik til udformningen af klasseværelset og skolen.
19. Det er vigtigt at udvikle førskoleindsatser for at forhindre ulemper og sikre en så tidlig indgriben som muligt. Det sidste har to betydninger: (a) at give muligheder for førskole og (b) så tidligt som muligt at identificere og tage hånd om børns manglende progression og adfærdsvanskeligheder, så snart de opstår i skolen.

Noter

1. Vertovec, S. (2007). 'Superdiversity and its implications.' *Ethnic and Racial Studies*, 30(6), 1024-1054.
2. Burbules, N.C. (1997). 'A grammar of difference: Some ways of rethinking difference and diversity as educational topics.' *Australian Education Researcher*, 24(1), 97-116.
3. United Nations Development Programme (UNDP) (2004). 'A global report: Reducing disaster risk: A challenge for development.' New York: Author. URL: <http://www.undp.org.lb/WhatWeDo/Docs/Reducing%20Disaster%20Risk%20-%20A%20Challenge%20for%20Development.pdf> (besøgt 20. august 2014).
4. Ibid.
5. Denne del trækker hovedsageligt på Sandel, M.J. (2009). 'Justice: What's the right thing to do?' New York, NY: Farrar, Strauss and Giroux; men også: Fagan, A. (2014). 'Human rights.' *Internet Encyclopedia of Philosophy*. URL: <http://www.iep.utm.edu/hum-rts/> (besøgt 2014); og Wenar, L. (2011). 'Rights.' *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, Edward N. Zalta (red.). URL: <http://plato.stanford.edu/archives/fall2011/entries/rights/> (besøgt 15. oktober 2014).
6. Raday, F. (2003). 'Culture, religion, and gender.' *International Journal of Constitutional Law*, 1(4), 663-715.
7. Harris, N. (2007). 'Education, law and diversity.' Oxford: Hart Publishing; og Lundy, L. (2012). 'Children's rights and educational policy in Europe: The implementation of the United Nations Convention on the Rights of the Child.' *Oxford Review of Education*, 38, 393-411.
8. UNESCO Institute for Statistics (2014). 'Fixing the broken promise of Education for All'. Montreal.
9. Office of the High Commissioner for Human Rights (1999). 'CESCR General Comment No. 13: The Right to Education' (Art 13). URL: <http://www.refworld.org/publisher,CESCR,GENERAL,,4538838c22,0.html> (besøgt 1. november 2015).
10. DfEE (1999). 'Social inclusion: Pupil support.' London: DfEE Circular 10/1999.
11. Maylor, U., Read, B., Mendick, H., Ross, A. & Rollock, N. (2007). 'Diversity and citizenship in the curriculum: Research review.' London: The Institute for Policy Studies in Education, London Metropolitan University. URL: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20130401151715/https://www.education.gov.uk/publications/eorderingdownload/rr819.pdf> (besøgt 1. juli 2014).

